

BL
AA

BLAARVEVÆRKET

21.
mai
—
25.
sept.
2022

blaa.no

2022

TURFORSLAG FOR GRUPPER

Vi følger opp fjorårets suksess med årets kunstutstilling:

MELLOM 2 VERDENER

Mystikk og myter i norsk kunst 1850-1950

En nyskapende utstillingsfortelling om hvordan vi mennesker gjennom alle tider og i alle kulturer har brukt vår fantasi og skaperevne til å forklare for oss selv og andre om det vi ikke helt forstår og nettopp har sett.

Naturen er lunefull og farlig – lys og mørke skaper tro og virkelighet.

UTSTILTE KUNSTNERE: Theodor Kittelsen, Erik Werenskiold, Gustav Wentzel, Harald Solhberg, Christian Skredsvig, Hannah Ryggen, Adolph Tidemand, Gerhard Munthe, Gustav Vigeland, Eilif Peterssen, Nikolai Astrup, Fridtjof Nansen, Kitty Kielland, John Savio, Thorolf Holmboe, Christian Krohg, Joronn Sitje med fler.

Theodor Kittelsen - Dragen våkner, 1903.

Bli med inn i Nordens FLOTTESTE BESØKSGRUVER

1772 – 2022
250-årsjubileum
for koboltmalmfunnet
på Skuterudåsen

Kontakt:

info@blaa.no

tlf 32 77 88 00

Besøksadresser:

Blaafarveværket

Koboltveien 11

3340 Åmot

Nyfoss

Fossumgata 80

3340 Åmot

Koboltgruvene

Malmveien 620

3370 Vikersund

Postadresse:

Blaafarveværket

Magnesittbakken 25

3370 Vikersund

VELKOMMEN TIL OSS

«Det finnes knapt en mer idyllisk plett i det norske sommerhalvåret enn Blaafarveværket.»

– Juryen ved tildelingen av "Årets Museum" 2018

Midt i Viken, kun 1 time fra Oslo, ligger museet naturskjønt til i historiske omgivelser. Blaafarveværket og Koboltgruvene er et industrieventyr, fra 17- og 1800-tallet, som i dag er en kulturattraksjon med kunst, kultur, historie og natur som viktige deler av opplevelsestilbudet.

Museet består av fire hovedanlegg der Værket, Haugfoss og Nyfossum med direktørbolig og hageanlegg ligger innen gangavstand fra hverandre. Koboltgruvene og Kittelsen-museet ligger majestetisk til på Skuterudåsen 8 km unna.

Alle anlegg byr på industri- og kunstopplevelser, natur, store tilrettelagte og prisbelønnede parkområder, suvenirbutikker og servering av god hjemmelaget mat i historiske omgivelser.

Områdene våre er, så langt det er mulig, universelt utformet. Vi har stor kapasitet med fri parkering til både biler og busser. Det er ladestasjoner til elbiler tilgjengelig på Værket og Koboltgruvene.

Vi har lang erfaring og er fleksible med å tilrettelegge for gruppebesøk. Ta kontakt med en av våre medarbeidere så hjelper vi deg gjerne med å planlegge akkurat ditt besøk.

Koboltgruvene

– 1772-2022 –

250 år siden malmfummet på Skuterudåsen

Gruvetråkka, 1860-årene. Foto: Karl Gercke

Høsten 1772 gjorde en mann ved navn Ole Witloch det aller første funnet av koboltmalm på Skuterudåsen. Dette ble starten på Norges største blåfarveværk, som ble etablert her. I år forteller vi historien om den omdiskuterte Witloch og tar dere med ut i gruvelandskapet i ”jakten på funnstedet”.

Witlochs funn var startskuddet for en voldsom utvikling. Kobolten skulle bearbeides til et viktig farveprodukt, derfor ble Blaafarveværket anlagt under Haugfossen. Her forteller vi i år ny historie om hvordan dette ble bestemt og bygget i samarbeid med Sølvverket i Kongsberg og den Dansk-Norske stat.

Starten på Blaafarveværket er spennende og vi gleder oss til å vise dere ny forskning der vi kan

presentere pioneren Ole Witloch, vise dere det første funnstedet og gi dere innblikk i hva dette betydde videre her lokalt men også for Norge som nasjon.

Nyfossum

– 1822-2022 –

200 år siden Blaafarveværket ble privatisert

Direktørboligen på Nyfossum.

I år markerer vi at det er 200 år siden Blaafarveværket ble privateid, noe som ble startskuddet for ”gullalderen” til Værket. Dette markerer vi på Nyfossum som på mange måter ble det synlige beviset på den nye tiden. Høsten 1822 ble nemlig den tyske farveeksperten Friedrich Roscher ansatt på Blaafarveværket. Roscher var mannen som satte i gang planene om en egen direktørbolig, som han tegnet selv og flyttet inn i sammen med familien sin fire år senere.

Nyfossum har de siste årene vært

gjennom en stor utvikling som nå er klar til dere kommer på besøk i sommer. Et nytt flerbruksbygg er på plassen til vognskjulet som lå her i gamle dager. Sammen med, hagen, stabburet, tømmerlåven og direktørboligen er det en helt egen atmosfære rundt det nye torvet. Hvert år skjer det små og store utviklingstrekk og forbedringer i våre anlegg, alltid med glede for publikum i tankene. Velkommen til markeringene av våre jubileer i sommer.

Blaafarveværket – Kunstutstilling

MELLOM 2 VERDENER

Mystikk og myter i norsk kunst 1850-1950

Nikolai Astrup – Jonsokbål

Vi ønsker å skape en utstilling som viser alle de usynlige sannheter, fra mytiske skapninger til naturfenomener. Vår verden bygger på myter og sagn. Det er slik vi forklarer alt det underlige. Årets store utstilling på Blaafarveværket vil handle om mystikk og tro, skapt og formidlet gjennom kunsten.

Her vil man få et innblikk i mytologi, drømmer og overtro som har fulgt oss mennesker gjennom generasjoner. Dette er et nybrottsverk, for aldri før har man samlet sammen alle disse ulike fortellingene.

Kittelsen-museet – Kittelsengalleriet

Kittelsenmuseet på Koboltgruvene

Det «nye» Kittelsenmuseet – en attraksjon i seg selv.

Utstillingen viser samspillet mellom Kittelsen-museet, Kittelsens kunst i naturpoesien, det trolske gruvelandskapet og de store dype skoger. Det er en "symbiose" der de går sammen om å gi oss en indre berøring. Kittelsen hjelper oss til å finne tilbake til vår barndoms natur. Hans kunst er en nasjonalskatt som strekker seg langt utenfor Norges grenser.

Samlingen teller ca. 100 arbeider med flere store hovedverker, blant annet Nøkken som hvit hest, Bergtrolld og det håndskårne sjakkbrettet.

Bendik Kaltenborn

Kittelsengalleriet
BENDIK KALTENBORN

Bendik Kaltenborn (f. 1980) har en helt unik, fengende og fargerik stil. Som Theodor Kittelsen formidler Kaltenborn humor og satire gjennom tegning. Folkeeventyr, så vel som aktuelle hendelser, gjenspeiles i hans bilder, og her møter vi blant annet nøkken som hvit hund.

Han er en av Norges fremste og prisbelønte illustratører, med flere bokutgivelser og oppdrag for blant annet The New York Times, The Washington Post, Le Monde Diplomatique, Google D2, A-Magasinet og Kagge forlag. Bli kjent med en kunstner i tiden.

Nyfossum – Tømmerlåven

Byesteinen fra Sigdal

Nyfossum

For over 150 år siden kjørte bonden på Nordre Bye gård i Sigdal, med hest og kjerre, forbi Nyfossum på vei til Christiania. Det viste seg at dørhellen på gården var en historisk skatt. Med seg hadde han den 170 cm lang og 900 kg tunge steinhellen med runeskrift som skulle på Historisk Museum. Denne sommeren kommer «Byesteinen» fra Sigdal på sommerbesøk til Tømmerlåven som det klenodiet det er. Det blir spennende å komme nær ekte runer, sannsynligvis hugget inn i steinen 5-600 år e.kr.

Glassgulvet i Clara Stoll

Østre strosse i hjertet av Koboltgruvene

Gangvei i dagbruddet.

Dagbrudd i Nordgruvene

Gruvetråkka fotografert i 1860-årene

Historisk gruvetur

Varighet: ca. 1t 30 min

Historisk gruvetur er en vandring gjennom et sentralt kapittel i norsk bergverkhistorie. Koboltgruvene i Modum var et av Norges største bergverk og en av Europas største produsenter av blått pigment. Hvordan ble en avsides plass i Europas nordlige utkant en internasjonal suksesshistorie? Kom til oss å få svaret.

Turen er beregnet for voksne, formidles primært på norsk og engelsk og går over og under jord. Turen omfatter besøk på Gruvetråkka og i Scheidehuset, før man går inn i Clara stoll med blant annet en underjordisk hengebro og et svevende glassgulv.

Gruvesafari

Varighet: ca. 3 t

Gruvesafari er vår mest omfattende og krevende tur. Her kan du få følelsen av hvordan gruvearbeiderne selv opplevde gruvene. Turen tar deg kronologisk gjennom 122 år med drift fra de øverste nivåene fra 1700-tallet, til det dypeste nivået fra slutten av 1800-tallet.

Koboltgruvene var ledende i bergverkernes industrialisering i siste halvdel av 1800-tallet. Se stedene der Norgesrekorder ble satt og ta del i den spennende historien om opp- og nedturer i et turbulent århundre. Turen er beregnet for voksne og ungdom og går over og under jord. Godt fottøy er en forutsetning for å være med på turen.

Barnas gruvetur

Varighet: ca. 1t

Barnas gruvetur er en tur gjennom dype dagbrudd og mørke gruveganger der Theodor Kittelsens eventyrfigurer gjemmer seg. Mineraler og metaller dukker opp langs vår vei. Her får dere den spennende historien om hvordan et grått metall, oppkalt etter en tysk gnom, kan lage blå farge, og hvorfor mange ville betale dyrt for denne fargen.

Turen er beregnet på barn, og går over og under jord. I etterkant av turen kan barna løse morsomme oppgaver som premieres.

Jakten på funnstedet

Varighet: ca. 1t 30 min

I anledning 250-årsjubileet for funnet av koboltmalm tar vi dere med til stedet der det første funnet av koboltmalm ble gjort. Turen starter på Gruvetråkka der vi vi presenterer mannen som fant kobolten, Ole Witloch, i Bergmesterstuen. Deretter følger vi kulturstien langs dagbruddene opp til Nordgruvene og funnstedet. Vel nede på Gruvetråkka får man en demonstrasjon av det kjemiske eksperimentet "blå perle" der vi bruker de gamle metodene for å påvise kobolt i malmen.

Rundturen er tilpasset voksne og er ca. 2 km lang.

Gruvetråkka Rundt

Varighet: ca. 30 min

Gruvetråkka rundt er en kort omvisning i museumsbygningene på gruveområdet, kalt Gruvetråkka. De rekonstruerte industribygningene forteller en spennende historie i seg selv, og inneholder ulike utstillinger om livet på Koboltgruvene. Fra våre dyktige guider kan du høre om de store linjene fra verkets historie, samt interessante glimt fra dagliglivet i og utenfor Koboltgruvene.

Åpningstider alle anlegg

21/5 - 17/6 tirsdag – søndag kl 11-17, mandager stengt (åpent 2. pinsedag)
 18/6 - 14/8 Hver dag kl 11-17
 16/8 - 25/9 tirsdag – søndag kl 11-17, mandager stengt

Billettpriser (per person i gruppe)*

Blaafarveværket

- Kunstutstillingen ** kr 150,- (ord. 179,-)
- Omvisning på kunstutstillinger, ca. 45 min.**
(max. 25 personer pr. gruppe) kr 850,- per gruppe
+ inngangsbillett
- Historisk omvisning på Blaafarveværket
(min. 15 personer pr. gruppe) ca. 1 time kr 50,-

Nyfossum

- Inngang på anlegget med Ida Lorentzenmuseet ** kr 70,-

Koboltgruvene

- Kittelsenmuseet ** kr 70,-
- Historisk gruvetur med guide, ca. 1 time og 30 min. kr 185,- Barn (4-15 år): kr 120,-
- Barnas gruvetur med guide, ca. 1 time kr 80,- Barn (4-15 år): kr 80,-
(u/10 år må ha følge av voksen)
- Gruvesafari med alle attraksjoner ca. 3 timer kr 385,- Barn (10-15 år): kr 310,-
(Aldersgrense 10 år)
- Jakten på funnstedet, ca. 1 time og 30 min. kr 120,- Barn (4-15 år): kr 85,-
- Gruvetråkka Rundt, ca. 30 min kr 50,-

Samlebilletter

- Alle kunstutstillingene
(Blaafarveværket, Nyfossum og Kittelsenmuseet) kr 199,- (ord. 259,-)
- Kombibillett:
Historisk gruvetur i Koboltgruvene,
og entrè til Kittelsenmuseet kr 199,-

Egne priser for skolebesøk, se våre nettsider eller ta kontakt for tilbud.

- *) Gruppeprisene forutsetter minimum 15 betalende personer. Grupper over 25 personer innrømmes reiseleder (av yrke) og sjåfør fri.
- **) Vi tilbyr egne omvisninger på alle utstillinger og i alle anlegg. Omvisninger må forhåndsbestilles. Gjennomføring er avhengig av at gjeldende koronaregler tillater det.

Turforslag 1

10.25 Ankomst på Blaafarveværket

10.30 Historisk omvisning
med besøk i «Den Blå Butikk»

11.30 Besøk på årets kunstutstilling
Omvisning på utstillingen bestilles separat.

12.30 Lunsj på Værket
Menyforslag, se s. 9

13.30 Haugfosstråkka
Landhandleriet og Madame Reiffs butikkholder liv i bygningene som har huset handel i snart 250 år, og på broen fra 1837 kan man nyte fossens brus.

14.30 Til Nyfossum (5 min.)
Direktørboligen med Ida Lorentzen museet og hageanlegg

15.30 Hjemreise

Direktørboligen på Nyfossum.

Priser pr. person	
Historisk omvisning	kr 50,-
Inngang kunstutstilling og Nyfossum	kr 199,-

Samlet	kr 249,-
Servering kommer i tillegg, se side 10 for meny.	

Glasshytten på Blaafarveværket, fra 1779.

Årlige kunstutstillinger på Blaafarveværket.

Nyt roen i historiske omgivelser.

Interiør fra direktørboligen på Nyfossum.

Landhandleriet på Haugfoss.

Turforslag 2

- 10.00** Ankomst på Blaafarveværket
- 10.05** Historisk omvisning
med besøk i «Den Blå Butikk»
- 11.00** Besøk på årets kunstutstilling
Omvisning på utstillingen bestilles separat.
- 11.45** Til Koboltgruvene (30 min.)
- 12.15** Lunsj i Gruvekroa
Menyforslag, se s. 9
- 13.15** Kittelsenmuseet med galleri
– en attraksjon i seg selv
Omvisning på utstillingen bestilles separat.
- 14.00** Historisk gruvetur
Guidet tur i Koboltgruvene, ca. 1 t. 30 min.
- 15.30** Hjemreise

Kittelsenmuseet på Koboltgruvene

Priser pr. person	
Historisk omvisning	kr 50,-
Inngang kunstutstilling	kr 150,-
Historisk gruvetur + Kittelsenmuseet	kr 199,-

Samlet kr 399,-
Servering kommer i tillegg, se side 10 for meny.

Blaafarveværket.

Theodor Kittelsen - Sjøtroll. Visers på sommerens kunstutstilling.

Norges første underjordiske hengebro i Koboltgruvene.

Bendik Kaltenborn – Kittelsenmuseet.

Interiør fra Kittelsen-museet.

Turforslag 3

- 11.00 Ankomst på Koboltgruvene**
- 11.10 Gruvetråkka Rundt og ”Blå Perle”**
Gruvetråkka rundt er en kort omvisning i museumsbygningene på gruveområdet, kalt Gruvetråkka. ”Blå perle” er et kjemisk eksperiment hvor man påviser kobolt i malmen. En tur for de som ønsker å oppleve gruvene uten å gå inn i gruvene.
- 12.15 Kittelsenmuseet med galleri – en attraksjon i seg selv**
Omvisning på utstillingen bestilles separat.
- 13.00 Lunsj i Gruvekroa**
Menyforslag, se s. 9
- 14.00 Til Blaafarveværket (30 min.)**
Alternativt stoppe på Haugfoss eller Nyfossum før videre tur ned til Blaafarveværket.
- 14.30 Tid på egenhånd**
Besøke Nyfossum, Haugfoss, butikker, museale utstillinger etc.
- 15.30 Besøk på årets kunstutstilling**
Omvisning på utstillingen bestilles separat.
- 16.30 Hjemreise**

Priser pr. person	
Gruvetråkka Rundt og Blå perle	kr 75,-
Inngang kunstutstilling, Kittelsen-museet (+ evt. Nyfossum)	kr 199,-
<hr/>	
Samlet	kr 274,-

Servering kommer i tillegg, se side 10 for meny.

Gruvetråkka

Kittelsen-museet

Otto Sinding - Havfrue. Viser på sommerens kunstutstilling på Blaafarveværket.

Haugfossen

Blaafarveværket

Alle turforslag tilpasses etter gruppens behov. Se side 11 for meny. Alle matpriser gjelder servering én gang. Prisene forutsetter at hele gruppen bestiller samme rett fra menyen. Gi beskjed om matallergier i god tid.

Mat er også kultur. All mat som serveres hos oss tilberedes fra bunnen av på vårt eget kjøkken med gode og lokale råvarer. Vi er fleksible og etterstreber å ha alternativer til alle. Rettene som er merket glutenfrie serveres i utgangspunktet med brød/baguette som inneholder gluten men vi kan servere glutenfritt brød til alle retter. Gi beskjed ved bestilling.

Kaffe / te er inkludert i alle lunsj- og middagsretter.

Lunsj- og middagsretter

Gryterett m/ salat – bløtkake

kr 205,- **Glutenfri gryterett!**

Gryteretten serveres med salat, baguette og smør.

Allergener: Gryterett: Melk. Baguette: Hvete, havre, rug, sesamfrø, bygg.

Bløtkake: Egg, melk, hvete

Gryterett – bløtkake

kr 189,- **Glutenfri gryterett!**

Gryteretten serveres med baguette og smør.

Allergener: Gryterett: Melk. Baguette: Hvete, havre, rug, sesamfrø, bygg

– Kun gryterett med baguette og smør kr 139,-

Hjemmelaget rømmegrøt

kr 139,-

Rømmegrøten serveres med vår hjemmelagede ripssaft til.

Allergener: Hvete, melk

Elggryte

kr 269,- **Kan serveres glutenfri!**

Elggryten serveres med poteter, rosenkål og tyttebær.

Allergener: Melk

Karbonader m/stuede poteter – bløtkake

kr 239,-

Karbonadene serveres med stuede poteter, salat, dressing, baguette og smør.

Allergener: Baguette: Hvete, havre, rug, sesamfrø, bygg

Sesongens salat

kr 149,- **Vegetar!**

Sesongens salat serveres med baguette og fransk hvitløkssmør.

Allergener: Baguette: Hvete, havre, rug, sesamfrø, bygg. Hvitløkssmør: Melk

Grønnsakspai

kr 149,- **Vegetar!**

Grønnsakspaien serveres med salat, dressing, baguette og smør.

Allergener: Pai: hvete, melk, egg. Dressing: Melk.

Baguette: Hvete, havre, rug, sesamfrø, bygg

Rundstykker

kr 119,-

To halve rundstykker med ost og skinke.

Allergener: Melk, hvete, havre, rug, sesamfrø, bygg

Alle turforslag tilpasses etter gruppens behov. Alle matpriser gjelder servering én gang. Prisene forutsetter at hele gruppen bestiller samme rett fra menyen. Gi beskjed om matallergier i god tid.

Til kaffen

Blaafarveværkets bløtkake

kr 59,-

Allergener: Egg, melk, hvete

Hjemmelaget lefsekling

kr 39,-

Allergener: Egg, hvete, melk, soya

Epleterte

kr 39,-

Allergener: Hvete, melk.

Uten tilsatt
sukker!

Blåbærmuffin

kr 39,-

Allergener: Egg, soya

Gluten- og
laktosefri!

Drikke

Kaffe/te

kr 39,-

Mineralvann 0,5 ltr

kr 40,-

Alkoholfritt øl 0,33 ltr

kr 40,-

Hjemmelaget ripssaft, glass

kr 40,-

Pils 0,33 ltr

kr 62,-

1/1 fl. vin

fra kr 370,-

Glass vin

kr 90,-

Høståpent på Kittelsen-museet og Koboltgruvene

I høstferien og helgene ut oktober holder vi åpent på Kittelsen-museet og resten av Koboltgruvene. Når høstfargene setter inn viser Skuterudåsen seg fra sin vakreste side. Vi skreddersyr opplegg med besøk både på Kittelsen-museet og inne i Koboltgruvene. Lunsj og middag serveres i Gruvekroa. Historiske utstillinger i bygningene på gruvetråkka viser hvordan livet på Koboltgruvene var på slutten av 1700-tallet og fremover.

Ta kontakt så lager vi en flott høstdag på Koboltgruvene.

Førjulsåpent på Blaafarveværket og Haugfoss

For 20. år på rad inviterer vi til førjulsåpent på Blaafarveværket i begynnelsen av desember. Her får du garantert julestemning i våre historiske omgivelser. I Bødtkerkroa har vi utsalg av hjemmelaget julebakst og andre spesialiteter fra vårt eget kjøkken. Her serverer vi også førjulslunsj og middag. Den Blå butikk er pyntet til jul og både Landhandleriet og Madame Reiffs butikk på Haugfoss har et bredt utvalg av julegaver både til deg selv og de du er glad i.

Ta kontakt så lager vi en flott førjulsdag på Blaafarveværket.